

CATALUNYA SOCIAL

Any V. Núm. 197

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

14 de febrer de 1925

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Camerós, 3 (Passatge Orfeó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉF. S. P. 1114

“Setenta días en Rusia. Lo que yo vi”

per Angel Pestaña

«Aldeas totalmente incendiadas»

«Mujeres y ancianos cazados como fieras»

«Los obreros trabajan ocho horas, cobran salario y se les despide cuando al director le parece bien»

Resum: «Un solo patrón: el Estado. — Un solo proletario: el Pueblo»

Fracàs del comunisme

El mite rus

Un dels mirallets de què més es valen els revolucionaris moderns per a caçar esperits senzills de treballadors, és aquest del règim comunista de Rússia. I així, mentre els van obrir amplament la retina perquè es colorís amb la rojor de la sang de la tragèdia dels dies ominosos de Kerensky i de Lenin, tenen força cura d'amagar-los l'estat actual dels obrers dins la República dels Soviets, que no té certament res de desitjable.

Mentre el vel de la llunyania ha pogut servir-se intacte, tot ha anat bé. Però ha arribat un moment en què aquell ha començat d'esquinçar-se, i apartades un xic les boires que cobrien aquell cel esclau, per a nosaltres sempre un xic desconcertant, i la realitat ha començat de provocar desil·lusions i de fer emmudir lloances. I així, mentre En Pestanya ens dona una impressió francament descoratjadora en el seu darrer fullet (que no fa més que coincidir amb la donada en dies més llunyans per En Ferran de los Ríos i altres), la Societat de les Nacions, mitjançant l'Oficina Internacional del Treball, va documentant a tothom sobre el fet rus, que deixa així d'ésser un mite per a convertir-se en una realitat a l'abast de totes les intel·ligències.

I què ens diu el darrer estudi de la dita Oficina del Treball?

* * *

Respecte a l'organització de la indústria, el principi de la nacionalització roman establert. És un dels principis generals i fonamentals del credo soviètic, i és clar que no pot desaparèixer lleugerament.

Però si el principi resta, les excepcions són ja tan nombroses que quasi arriben a constituir la regla general.

Les formes d'administració de les indústries s'han diversificat, i la importància de la intervenció directa de l'Estat disminueix sensiblement a prop d'una pila d'indústries cada volta major. D'ara endavant, la petita indústria es sostraurà a la nacionalització. I les empreses que continuen nacionalitzades deuen, en tots els casos possibles, ésser arrendades a particulars per tal que aquestes les explotin segons els procediments de l'economia capitalista privada.

Les esperances posades, doncs, en la llei de 21 de juny de 1921 no s'han realitzat, segons confessió de les pròpies autoritats russes — diu l'Oficina del Treball (*Les conditions du travail dans la Russie des Soviets*). El nombre d'empreses administrades directament per l'Estat i abastides per ell mateix de primeres matèries, combustibles, etcètera, així com el nombre d'obers i empleats sostinguts per l'Estat, és cada vegada més petit. La manca de diner i altres recursos ha obligat l'Estat a establir com a regla general que les empreses deuen ésser administrades sobre la base del *rendiment comercial* (indústria privada), i així han hagut d'autoritzar-se un gran nombre d'establi-

ments per a dirigir el seu provisionament al mercat lliure a fi d'obtenir matèria primera, combustible i diners.

I això, naturalment, ha portat com a conseqüència una crida al capital privat, i ha donat lloc a la formació d'empreses amb intervenció mixta, de capital privat i Estat, on el primer predomina i el segon cada cop perd terreny.

Amb la nova política econòmica, el Govern dels Soviets varia la seva esfera d'acció i deixa, per força, un marge més ample cada vegada al capital i a la iniciativa privada.

El principi de la nacionalització d'indústries continua en la llei fonamental; però al seu costat les excepcions minen la regla general, i el principi esdevé poc menys que una proposició de programa sense carn ni sang de realitat.

* * *

Lògicament, variant-se el sistema econòmic, han de variar les condicions del treball.

Aquí, fins el principi del treball obligatori ha quedat suprimit, ja que l'autorització a empreses privades ha portat necessàriament la submissió del treball, de la mà d'obra, al principi de l'oferta i la demanda, reforma que ha deixat sentir la influència en els salaris que, com aquí, són ja en aquestes empreses privades regulats d'acord entre l'empresa i els obrers.

La legislació del treball és a Rússia, avui per avui, una cosa caòtica, absolutament fosca. Hi ha lleis que són comunes a tot treball; altres que sols afecten el treball de les empreses nacionalitzades administrades per l'Estat; i altres que afecten les indústries l'explotació de les quals s'ha deixat als particulars. És aquesta legislació un bosc espès que ara s'entreté l'Estat a desbrossar per a formar un nou Codi del Treball.

Però comparant les disposicions que han estat en vigor fins ara, segons disposicions del 1921, amb les actuals, es comprova fàcilment la importància enorme de les modificacions que s'han introduït en aquesta rama de la legislació (especialment en el segur social, contracte de treball i comiat) en virtut de la nova política econòmica dels darrers temps, diu l'Oficina Internacional del Treball.

I quina sigui aquesta darrera política econòmica, resta ja dit; senzillament, el retorn al règim de propietat privada contra tot principi de nacionalització, retorn que ha començat per un arrendament de les indústries per l'Estat als particulars i que acabarà per un traspàs més o menys llunyà als mateixos.

No cal ésser profeta per entreveure aquest esdevenidor. Cal només estar un xic atent al predomini de les lleis naturals en el món social.

I així el mite de Rússia s'anirà esvaint i restarà solament com un nou argument de fet per oposar al comunisme.

Els patrons cristians

O, per a expressar amb més exactitud mon pensament: els cristians patrons, els fidels que es troben ésser amos de tallers o fàbriques. Els mots tenen més importància del que es creu, i de vegades m'he plangut per l'estrall que fan a dins del camp cristià, els mots de la terminologia socialista, mots subversius, que ho són àdhuc manejats per mans, o pronunciats per boques honestes. Parlar d'*obriers cristians*, i de *patrons cristians*, és arrossegat encara el pes llord de la doctrina materialista. Crec que la veritable posició espiritualista i cristiana, no pot consentir que el *cristià* sigui un mer adjectiu que colori més o menys la substantivitat econòmica de la classe obrera o patronal. A nosaltres, o almenys al qui sotscriu, pertoca considerar el *cristià* com a substantiu, essent l'obrer o el patró merament posicions accidentals i transitòries.

La formació, l'educació, o millor encara la reeducació dels patrons cristians, és a dir dels cristians que són patrons, és la tasca més urgent i més important del món modern, encara que molta gent moderna no hi pensin. El patró, àdhuc combatut, àdhuc odiat pels socialistes, pels sindicalistes, pels subversius de tota mena, és, això no obstant, un irradiador d'influència social. Fins els que l'injurien, fins els qui el maleeixen, l'imiten. Un tòpic corrent d'aquella literatura universal i contemporània que bo i esent filla de la filosofia de l'Evolució, porta el nom científic i històric i respon pròpiament al caràcter de: *social-revolucionària*, és a dir, *catastròfica*, és el parlar del *banquet de la vida* com a terme de les aspiracions dels qui en volen una major ració. Qui no ha llegit cent vegades en llibres i fulles sindicalistes la promulgació del *dret al plaer*, dient ben clar que s'hi comprèn el dret a tot el gaudi dels patrons incloent-hi el dret al vici? Això demostra que el patró, centre de la ira, és també centre de l'enveja i de la concupiscència, i que la seva conducta en bé o en mal ostenta un poderós valor de model i exemple.

Bona part de la sociologia de drete, que segons hem dit tantes vegades resulta també enfosquida per l'ombra que Charles Marx hi projecta al damunt, s'ha deixat empènyer per l'embranchada del materialisme històric i un dels senyals i alhora un dels estralls d'això, és el despreci, l'antipatia i la desconfiança envers el patró, que caracteritza a bastants sociòlegs d'avui, molts dels quals més semblen decantar-se a l'abisme de la lluita de classes, la qual preparen i encenen més i més amb paraula immoderada, que no pas a la lliçó concreta dels Sants Pares. Molts no es recorden de la Norma XIX de Pius X: "*Els escriptors catòlics en patrocinar la causa dels proletaris i dels pobres deuen abstenir-se d'emprar un llençatge que pugui inspirar aversió a les classes superiors de la societat*".

Resultat d'aquesta projecció marxista en el camp catòlic és que per a la pau social i per a les socials reformes es compta amb els obrers, amb els sindicats, amb l'Estat, però no pas amb els patrons. Només una actitud hi cap envers aquests: la de defensa. Com si els patrons no fossin homes, sinó éssers d'una altra espècie, d'una espècie nociva. Es

a dir que el mer fet d'ésser amo o patró, situa el subjecte al marge i en contra de la humanitat, la qual ja no en pot esperar res. Que tot això ho pensin i ho prediquin els socialistes s'explica, perquè és la base mateixa de llur filosofia errada i herètica. Però que catòlics i cristians hi caiguin, prenent part també en la subhasta de carn de patró: "a veure qui en dona més", ens sembla senzillament contradictori a l'esperit, a la tradició i a les ensenyances cristianes.

Que els patrons, siguin necessàriament fatals i irremeiables enemics de l'obrer, com si es tractés de dues espècies zoològiques irreconciliables, això no ho poden sentir sense gran ofensa els qui creuen en una religió que té un Amo al cel, del qual és derivada tota jerarquia a la terra. No sembla sinó, en llegir certes coses d'alguns escriptors escàpols per la tangent sindicalista, que l'amo no tingui ànima ni cor ni que sigui susceptible de salvació i redempció! Que no sigui subjecte educable ni perfectible. Ja ho sé que els socialistes diuen que no. Però catòlics i cristians no poden dir-ho.

Cal educar patrons, cal formar patrons, cal fer patrons cristians, si no n'hi ha que mereixin la designació aquesta. No dieu que el patró és més fort que l'obrer? Doncs cal aprofitar aquesta força i derivar-la en caritat: fer-la intervenir i actuar més en benefici dels obrers subordinats.

Que els patrons són egoistes? Doncs és precis convertir-los. Que els patrons no escolten? Doncs reiterar amb constància, perseverança i tenacitat el clam. Que els patrons no fan cas sinó de la força? Doncs fer valer la força insuperable de la paraula de Déu, més forta que totes les forces humanes. Que els patrons no cedeixen sinó davant de la violència? Doncs predicar la Justícia i la Vindicta de Déu, que és la violència més temible i més inexorable que els homes tots — patrons i obrers i predicadors — han de témer.

Mentre hi hagi un Patró al cel, hi haurà patrons a la terra. Mentre hi hagi una jerarquia sobrenatural, hi haurà una jerarquia natural i social. I mentre hi hagi indústria humana i treball, hi haurà una jerarquia industrial, una jerarquia en el treball, com hi haurà una jerarquia en la propietat, mentres propietat hi hagi, i els cristians saben que s'han de guardar d'abolir-la. Doncs l'educació d'aquests propietaris i d'aquests jerarques del treball i la indústria humana, és una missió constant, que no caduca.

Es precis, doncs, és urgent, és la feina que em sembla primordial dels escriptors cristians, interessar els patrons envers els obrers. I en primer terme, dins d'aquesta orientació: interessar els patrons cristians envers els obrers cristians. I encara més concretament, interessar els cristians que són patrons envers els cristians que són obrers.

Contra els qui gaudeixen i contra els qui volen gaudir del "banquet de la vida" cal recordar que la vida no és un banquet sinó un sacrifici preparatori a una vida d'eterna justícia, que serà gaudi per als qui s'han volgut sacrificar, i dejuni sense remissió per als qui han volgut gaudir. Als patrons que de debò hi seuen al "banquet de la vida", a aquests cal,

per al llur bé i per al bé dels obrers i de tothom, aigualir el "banquet", però atacant-los pel "banquet", no pel patronat.

Quan devingui la funció patronal l'exemple d'austeritat que convindria, llavors tindrà menys envejosos i menys enemics el seu exercici. I n'irradiarà una influència de major moderació, disciplina i austeritat en les vida i aspiracions de molts obrers, i de molts obreristes.

Els obrers de casa seva, vet aquí l'objectiu que cal assenyalar amb constància a cada patró cristià. *Els obrers de l'ofici*, vet aquí l'objectiu que cal indicar

als patrons cristians de cada ofici. El primer obligarà a enrobustir l'esperit de casa i de família, de família industrial, extensió de la domèstica. El segon — i en part també el primer, perquè la casa és impotent tota sola per a la prevenció de certes necessitats, com és ara la manca de feina, segons l'altre dia comentàvem — obligarà de mica en mica a crear i enrobustir l'esperit *veritable* corporatiu, l'esperit del Gremi cristià, orgull legítim de temps prèterits i possible esperança per a millors temps venidors.

R. RUCABADO

Fem-nos de l'Adoració Nocturna

Les característiques diguem-ne universals, ço és, que atanyen a tots els cristians, d'aquesta institució venerable, entren de ple a poder fer-ne propaganda des de les planes dels diaris i revistes, car no és l'Adoració Nocturna una de tantes, enc que molt estimables, congregacions, entitats, confraries, etcètera, etc., de devoció particular, sinó que és com una obligació cristiana i fins humana la seva conservació; i no ho és perquè, per mitjà d'ella, en les hores silencioses de la nit, es fa solemnnial homenatge a l'adorable Cos de Crist, Déu i Senyor de tots els homes que confessem i reconeixem invisible en la mística Forma. A Barcelona hi és catalanescaament instaurada l'Adoració Nocturna, i canònicament aprovada des de l'any 1882, i sostinguda per un estol d'ànimes dilectes, amb *fruits abundantíssims* per a llurs cors i per la Ciutat tota; però, per dissort, en algunes nits del mes no es pot exposar Nosstramo per manca de tornos suficients.

Si els devots, sortosament moltíssims, de la nostra urbs meditàssin un xic la poca vàlua d'una nit perduda al mes en comparança del que representaria que cada dia de l'any, sense excepció, traient-se del captiveri del Sagrari al Sol de l'etern dia, fos proclamat públicament única esperança en la treballosa vida, rebent la prestació de desagravis que Li fa l'Adoració Nocturna, en aquelles hores que el Malligne corre per la ciutat disbauxada, i tota la Terra és com a mercè de la luxúria del món, cap dels que les seves obligacions, edat i salut li permetessin deixaria d'allistar-se a l'Adoració Nocturna per a fer una hora de vetlla de les sis que dura la funció santa. No fem el sord a la crida que, com a símbol i un desig de l'Adoració Nocturna, ens féu Jesús en l'Hort de les Olives amb aquelles paraules: "Es dir que no heu pogut vetllar una hora en la meua companyia?" (St. Mateu, XXV-40).

L'Adoració Nocturna és, doncs, el consol del Senyor en la constant agonia del Getsemaní; anem-hi, companys, que li sigui menys amarg el calze de les injúries i ultratges que rep a tothora, especialment en les tenebres de la nit, i que col·locant, tot l'any, al Príncep de la Pau, a Crist vivent en l'Eucaristia, que és la pedra angular de la nostra fe, triomfalment en la Custòdia, li sia cantat el litúrgic Ofici,

rebent així l'Adoració de les ànimes pies que pels segles dels segles li pertoca, sens distinció d'estaments i mires humanes, com es féu en les catacumbes de Roma, i sap fer l'Adoració Nocturna, en l'abraç de tots els cristians.

R.

Les bodes de plata de "Razón y Fe"

En plena campanya anticlerical va néixer aquesta revista i la seva aparició fou considerada per molts com una escomesa; d'aquella data (1901) fins avui porta publicats a la vora de tres cents quaderns, que relligats en més de setanta volums, són un valuós arsenal en les biblioteques catòliques, de tota classe d'armes polèmiques, per a la defensa de la veritat.

Que ho diguin, si no, les llistes dels seus col·laboradors; responguin els noms dels PP. Ferreres, Pérez Goyena, García Villada, March i Murillo en les ciències eclesiàstiques; els PP. Villada i Minteguiaga en ciències polítiques; en filosofia el P. Ugarte de Ercilla; en ciències físiques i naturals els PP. Círrera, Pujiula, Rodés, Victoria; en sociologia el P. Noguer; en història l'inoblidable P. Fita, en literatura el P. Coloma, etc., etc.

En les terres hispàniques on aquesta mena de publicacions ha estat tan poc conreada, degut a múltiples causes, entre les quals assenyalem com a principal la manca d'interès cultural de les masses catòliques, es pot dir que un esforç com el de la Revista "Razón y Fe" no ha estat superat per cap altra; sense però ni desconèixer la vàlua d'altres eminents revistes com "La Ciudad de Dios" i "Revista Social" publicació d'Acció Popular, de Barcelona, filla la una d'una altra ordre religiosa i fruit la última de l'escola catòlico-social de Catalunya.

En felicitar els PP. de la Companyia de Jesús per la seva tasca literària d'aquests darrers vint-i-cinc anys, cridem l'atenció dels nostres intel·lectuals perquè afavoreixin aitals publicacions, i constatem la feliç coincidència de la iniciació a Catalunya d'una revista semblant, la de "La Paraula Cristiana", que ve entre nosaltres a estimular també les valors literàries i intel·lectuals en la defensa de la fe i en el progrés de les ciències.

CANTAÇLAR.

Un mort insigne

Les famoses Lligues de Camperols de Bèlgica acaben de perdre llur fundador.

Aquell zelós home de Déu que en vida es digué J. F. Mellaerts, ha mort carregat d'anys i de mèrits, superior als anys; perquè sembla impossible que malgrat la seva llarga existència, hagi pogut portar a bon fi i estendre per tota aquella nació aquestes lligues que han redimit la pagesia belga de tots els seus explotadors, i li ha obert, demés, un nou món econòmic que l'ha fet i fa encara progressar metòdicament i sòlidament. Mellaerts no fou ni un visionari, ni un teoritzant.

Estudià a fons les necessitats econòmiques pageses i sabé cercar els remeis que calien i quantingué dominats ambdós problemes, es llançà a la propaganda per a la seva integral i pràctica solució. I tan encertada fou i tan ben plantejada, que avui dia el nom de l'abat Meallerts és el més popular i el més benèit en els camps rublerts de fruits i en les poblacions rurals enriquides d'aquella gran petita nació.

El mitjà més eficaç de què es valgué per a fer surar la seva empresa fou la creació del crèdit agrícola, completat amb un sistema de segurs per allunyar els perills i una xarxa d'informes i representacions que a tot moment posés l'estat dels preus i la situació dels mercats i de les collites de tot el món, a la vista dels elements directius de les Lligues.

Aquest grandió organisme, conegut a tot arreu pel nom, ja cèlebre, de Boerembond, pot definir-se així: Organització professional social catòlica d'agricultors per a la defensa i el progrés dels seus comuns interessos. Segons l'opinió d'un docte sociòleg francès, el Boerembond és la realització pràctica d'una part important de la sociologia cristiana, de l'economia política i de l'economia rural.

Si traduïssim amb xifres l'obra del Boerembond restarien astorats els nostres lectors del seu meravellós desenrotllament i de la força abassegadora que exerceix en la vida agrícola de Bèlgica.

Una màxima econòmica social tan formidable per força suscita la idea de possibles i encara fàcils desviacions dels seus fins naturals cap a temptadores especulacions i fins pel predomini general en els mercats reguladors, amb vistes a guanys abusius i ruïnosos.

Sortosament aquest admirable organisme està animat d'un esperit social i religiós molt més fort que l'esperit comercial i el desig de guanys que naturalment comporta.

Els nostres organismes similars d'Espanya, ja dignes de consideració i de respecte, encara tenen molt a aprendre de les lliçons i de l'obra del famós fundador del Boerembond, a qui Déu Nostre Senyor haurà premiat una llarga vida tan ben esmerçada.

Contra els mals costums

Gràcies a Déu que podem lloar l'actuació d'un governador, en l'ordre moral.

Es tracta del de Santander.

Allí, com a tot arreu, havien posat fondes arrels totes les males plantes del vici, i a totes va extirpant aquell bon governador amb prudència i zel exemplar.

Ara ha posat el picot de la llei a la soca d'una mala planta que havia crescut desmesuradament. El cop primer ha estat de mort. Ha prohibit els balls públics.

Quedi per als moralistes discutir la licitud o la immoralitat dels balls. Fora de la nostra sardana, avui dia, hom no en coneix cap que pugui passar sense protesta, i tractant-se dels balls que estan de moda, mereixen a ulls clucs la condemna i l'execració de totes les persones decents.

Però els balls públics avui en ús, les tardes dels dies de festa, no solen ser més que una antesala de les cases de prostitució i una fira d'esclaves per a proveir de blanques els mercats d'ultramar i de carn les cases de lenocini.

Pobres noies les que freqüenten els balls a què ens referim.

Comprentent-ho així, el governador de Santander ha tallat d'arrel la malèfica planta. Ha suprimit aquests balls.

D'això se'n diu governar.

A Catalunya també causen forts estralls. No cal moure'ns de Barcelona, per a veure'ls. A centenars n'hi ha d'aquests balls tots els dies de festa en locals antihigienics dels barris humils, prop de cases dolentes, freqüentats per tots els perduts que a la seva ombra viuen.

I qui no sap la cadena d'iniquitats i de corrupcions que formen aquests balls amb les cases de prostitució i les cases de joc i els cataus de la gent que marquen contra la societat tota mena de malifetes?

Per davall del món en què vivim tranquils i confiats els que pertanyem a les classes mitges de la societat, n'hi ha un altre ple de sutzures i de malvestats en què es mouen i s'agiten els elements socials descartats, desarrellats, corromputs, que no poden viure decentment en el nostre món. I del nostre món, encara falaguer i de bon veure, es passa al de dessota per totes les portes del vici. Una de les més amples i la més captivadora per a la joventut incauta i poc educada, és la porta dels balls públics, que prou s'afanya el dimoni a adornar bé i fer-la ben assequible.

Bon cop d'ull ha tingut el governador de Santander, i forta enteresa, en posar mà en aquesta escola de corrupció de menors i borsa de contractació d'esclaves.

Vulgui Déu que tingui força imitadors el governador de Santander.

A. Z.

CURS DE SEGUR OBRER

explicat pel Conseller-Delegat de l'Institut Nacional de Previsió

Don Josep Maluquer i Salvador

a la càtedra de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera

EXPOSICIÓ DEL PROGRAMA

(Acabament)

No ha de passar-se endavant sense examinar el problema fonamental de si el règim de retirs deu basar-se en el sistema actuarial anomenat de capitalització (acumulació de quotes) o de repartiment, acceptant-se el primer (compte corrent obert a tots els inscrits per liquidar-los a tots a l'edat de retir, la qual cosa és, certament, un concepte poc conegut de nostre Dret positiu; possibilitat d'augmentar l'eficàcia de la nostra llibreta, declaració anual de dret i no reconeixement de classe passiva, transcendència enorme dels respectius fons d'inversions socials, etc.).

* * *

També haurà d'ésser molt útil una notícia de les principals lleis estrangeres de retir obligatori en els aspectes de la quantia de la pensió i edat de retir abans i després de la guerra. D'aquí es derivarà una apreciació favorable a la nostra legislació i la conseqüència profitosa que pertot arreu ha estat tan difícil la iniciació del retir obligatori com fàcil la seva ampliació.

* * *

Amb totes aquestes dades podrà apreciar-se fàcilment el cost de les pensions a distintes edats i quantia.

La fórmula del nostre règim no és la d'atendre a la pensió mínima ideal, sinó la de dividir la pensió en *inicial*, a càrrec sols del patró i de l'Estat, declarant-la obligatòria, i en *complementària*, a càrrec voluntari de l'obrer en aquest primer període. Antecedents dels altres comproven que aquesta és la política social més pràctica i evidencien que s'ha oblidat aquesta especial estructura de procediment en comparar la pensió *inicial* d'aquí amb la *total* de nacions que integra la quota obligatòria obrera.

La indústria catalana i l'agricultura aragonesa van formular aspiracions per a evitar que, havent-se de pagar més quota pels obrers més vells, fossin aquests eliminats de vegades. I la solució per a evitar-ho fou la quota mitja uniforme de recaudació, la qual quota ha de relacionar-se amb la seva aplicació a quotes tècniques d'edat i quantia. És indispensable l'estudi de la virtualitat de la quota mitja a mida que augmenti el personal assalariat jove, per augmentar la seva eficàcia asseguradora, àdhuc sense augment de quota patronal.

* * *

Es necessari l'estudi de la importància per a fixar la quota mitja de les edats compreses en la mateixa; de l'encariment gran produït per les edats majors

de quaranta cinc anys; de la classificació d'obers en assegurables i compresos en un període de transició per ésser d'edats majors, i les normes especials per als últims i els recursos especials en llur favor, basats en imports provisionals sobre béns de persones d'èpoques en què no es cuidaren degudament del segur social; i explicació del recàrrec sobre herències llunyanes i d'estranyes per aquesta compensació social.

Sistema de millores

Es essencial l'estudi de les tarifes per a facilitar als obrers que aportin una quota voluntària quelcom que no assegura la pensió de vellesa, i és la protecció familiar fins que arribin a l'edat del retir. I la comparació entre aquesta modalitat del segur popular de vida, en què molts atenen al risc d'uns pocs, i el de la pensió de retir, en què tots atenen al risc de molts.

Així mateix l'estudi de les tarifes per a disminuir l'edat del retir (constitució d'una pensió temporal) i per augmentar la pensió; càlcul d'aquestes tarifes a una quota uniforme (la pesseta mensual) que facilita molt la seva pràctica i la senzillesa d'operacions administratives; explicació de l'ús de la tarifa primera que s'indica, derivada del concepte de combinació de riscos, que implica, per a una institució asseguradora, fer la pensió de retir i el segur del capital, en cas de mort, sense reconeixement facultatiu.

Es interessant estudiar com la pensió legal assegurada es converteix en immediata en el desgraciat cas d'incapacitat absoluta pel treball si es practica el sistema de millores i s'ha abonat, almenys, dotze mesos la pesseta mensual; la compatibilitat d'aquesta pensió amb la indemnització per accident; i explicació de casos i condicions d'aquest règim provisional mentre s'estableix el segur d'invalidesa, complementari del de vellesa.

MODALITATS COMPLEMENTÀRIES DE LA PENSIÓ DE RETIR

Homenajes a la vellesa

Protecció als vells de setanta cinc anys almenys per l'acció social amb el concurs de l'Estat, iniciada a Catalunya i estesa a València, Alava, Galícia, Biscaia i Aragó.

A propòsit d'això, antecedents interessants d'aquesta estadística de l'ancianitat, per a esvair la creença d'una curta vida mitja obrera; i els treballadors octogenaris i centenaris del règim legal de Previsió.

"Coto" social de Previsió

Cultiu en comú de terres per a fins de segur tècnic. Es iniciativa aragonesa considerada exemplar per l'Assemblea Internacional d'Agricultura, de Roma. Actuació de l'Institut en aquest respecte; Junta nacional i avantprojecte de règim de "Cotos"

Subsidi de maternitat a les obreres inscrites

Estudi del subsidi de maternitat i la seva iniciació pel subsidi de l'Estat. El compromís internacional d'Espanya. Aquesta contribució indica que una de les finalitats és el vigor de la raça, avençant-se així l'Estat al concurs obrer i patronal.

Marxa administrativa del règim

Segur en les Caixes col·laboradores. Reassegur nacional parcial en l'Institut, i concepte de procediment científic que té aquest reassegur. La seva eficàcia tècnica; atendre en aquesta zona el principi de la llei de grans números que caracteritza el segur de vida i de rendes vitalícies per a la compensació de riscos. Aspecte de dret públic; ésser nervi nacional de la complexitat d'operacions. Finalitat d'inspecció pràctica i automàtica de tants milers d'operacions minúscules. Utilitat comprovatòria; els antecedents repercuteixen en la Caixa Regional i en l'Institut Nacional, i en els dos amb oposada significació econòmica. Facilitats de transferència d'operacions d'una regió a altra que implica la moderna vida del treball.

Principals inversions de fons del retir obrer obligatori. Separació absoluta dels mateixos dels destinats a administració. Atribucions i funcionament de la Junta relacionada amb els préstecs per a la construcció d'escoles. Caràcter especial de la garantia establerta per l'Estatut municipal als crèdits contra els Ajuntaments per préstecs del règim de l'Institut de Previsió per aquesta finalitat. Estimació financiera que van tenir en el segur anglès anàlegs crèdits privilegiats. Comissió d'inversions financeres.

APRECIACIÓ FINANCIERA GLOBAL DE LES DESPESES SOCIALS

Pressupost de la Imprevisió

Cal remarcar que cada generació ha estat arribant amb insolvència pels seus gravàmens socials (obrers vells, incapacitat pel treball, etc.); i l'Estat i la Societat mitjançant moltes obres de caritat cristiana i beneficència oficial, necessiten atendre com poden, mitjançant un pressupost difús, circumstancial i enorme, a la Imprevisió.

Pressupost de la Previsió

Per això, encara que sens ànim d'atendre-ho tot, aquests segurs obrers impliquen que cada generació aporti un fons propi de compensació del seu passiu social, que creix amb l'interès compost de la seva eficàcia, preparant-se amb això un ordre financer de despeses importants, però periòdiques i sistemàtiques.

Aplicació directa prudencial d'aquest Pressupost de la Previsió; l'exemple d'Alemanya per a la millora de la salut pública quan les inversions han pogut fer-se en gran escala. L'estadística ha demos-

trat la disminució de la tuberculosi en cada avenç del segur obrer, afavorint àmplies finalitats de sanatoris i habitacions; en ciutats de menys de 30.000 habitants la tuberculosi arribà a disminuir la meitat.

Així el retir obrer interessa a tots, obrers o no.

Aspectes del Dret popular del Segur obligatori de Retirs

Exposició de les seves condicions, motius i possibilitat d'expansió gradual; conseqüències importants que deriven del concepte de quota única d'una part de pensió a l'edat de retir que té la imposició de cada any. La pensió total serà la suma de les pensions anuals assegurades. Conservació del dret adquirit en cas de discontinuïtat de pagaments.

Sistema de mitjans automàtics d'aplicació d'aquest dret. Actes civils, mercantils, financers, etc., en què es necessita acreditar estar al corrent del retir obrer. Ajut governatiu.

Inspecció del Retir obligatori. Caràcters especials de la inspecció encomanada a l'Institut; modalitats d'actuació judicial; reunions professionals d'inspectors.

Comissió Paritària Nacional de Previsió

Organització i actuació exemplar. Es un ressort de Govern que no ha fallat mai i ha acreditat que cap fiar en la seva actuació.

Es en aquest aspecte que es veu la renovació constant de l'Institut, incorporant cada vegada elements nous a la seva vida corporativa, determinant successius avenços.

Política social de Previsió

Popularització del Règim. Les sessions règies; més de 700 actes públics, assistint l'Institut a més de 50 a Catalunya.

L'ensenyament de la Previsió a les Escoles. Guardiola d'honor, concedida darrerament a la Caixa d'Estalvi escolar de Mataró (20 anys de tasca, 160.000 ptes. de fons de reserva).

Una actuació de política experimental, Preparació del règim, Congrés Nacional d'Economia, de Madrid, i Conferència Nacional de Segurs socials.

Col·laboracions regionals a *Concejo abierto*, principalment la catalana, aragonesa, valenciana, etc. Ponència Nacional de Col·laboracions regionals.

Patronats de Previsió social. Actuació a Catalunya.

Anticipació del règim pels patrons.

Educació popular sistemàtica d'Extremadura. La lliçó del Dret constituït explicat pel professor del Curs igualadí a les Universitats de València, Saragossa, Santiago i Oviedo.

Conferències Nacionals del Règim; San Sebastián, Bilbao i Barcelona.

Commemoració del 24 de juliol (implantació del retir obligatori).

El subsidi de maternitat significa l'adhesió del factor femení a favor del règim.

Analys de l'Institut; altres publicacions.

Caixes col·laboradores en nombre crescut, que signifiquen un gran esforç del poble espanyol, patrocinat per l'Estat o apaiat i secundat per l'Institut. Antecedents d'organització de Caixes regionals; utilització de cada una.

La santedat del matrimoni

Alguns diaris francesos es planyen de la minva de natalitat que s'observa a França. Les estadístiques darrerament publicades posen de relleu la immoralitat que regna a la nació veïna. Adhuc els partidaris del divorci, que ha fet grans estralls a França i a tots els pobles on està establert i reconegut, s'adonen de l'actual descomposició social i volen posar-hi remei. Si han convertit el matrimoni en un pacte entre un home i una dona per a legalitzar en l'ordre civil la convivència sota una mateixa teulada, despullant aquest acte tan transcendental per a la vida de l'home de tot caràcter religiós, què té d'estrany que es trenqui fàcilment el vincle que els hauria d'unir?

La família, però, travessa també una crisi en els pobles de tradició fonament cristiana. Els enemics de la nostra espiritualitat pretenen esfondrar el temple de la família, perquè saben que un cop destruït els serà molt fàcil donar a la societat una estructura nova.

A la llar cristiana ha de cremar constantment la flama de l'amor. Sense aquesta flama és impossible que pugui resistir les escomeses dels seus adversaris. A les llars on no hi flameja l'amor, hi regna la desolació i la mort.

L'error de molts homes és que cerquen la felicitat lluny de la família. Fugen de la llar perquè les parets els cauen al damunt. Algú ha dit que si les dones fossin més cultes, els marits romanarien a la llar. Crec equivocat aquest judici. Creieu que és culte i intel·ligent l'home que té una amistat o bé passa les nits submergit en les tenebres dels cabarets infectes?

Per inculta que sigui una dona honesta, sempre serà més agradable que una dona mundana, car aquesta per molt bella i atractiva que sigui externament, mai no tindrà l'espiritualitat d'aquella. És que creieu que les dones mundanes han passat per la Universitat i que són doctores en filosofia o bé que tenen una sensibilitat tan aguda que poden endinsar-se en el món de l'art i de la bellesa? L'home que es deixa enlluernar per l'amor fals i absurd d'aquestes dones, no és perquè cregui que és més culta que la seva dona, sinó perquè a l'esposa honesta únicament se l'estima quan el cor no ha estat trossejat per la passió i la concupiscència. L'home avesat a posar els llavis impurs damunt altres llavis roents, no sap besar el front serè de l'esposa.

Si voleu ésser feliços és endebades que franquegeu el pòrtic de la llar amb el cor gonflat d'impures cobejances. A la llar s'hi entra amb l'esperit asserenat.

El caminant, després d'haver travessat muntanyes i d'haver-se endinsat pels boscos ombrins, troba un prat idíl·lic dins del silenci del qual hi canta una font, i s'ajeu damunt l'herba fina i flonja. La llar és també un prat idíl·lic que trobem després d'haver intervingut en la lluita per la vida. Sovint tusteu la porta amb l'esperit una mica fatigat, però la pau de la llar us reconforta i us dona forces per a seguir lluitant.

Si hi ha moltes llars entenebrides, és perquè dissortadament la majoria dels joves no van al matrimoni amb una gran puresa. Tots exigeixen que la seva esposa sigui ben pura i ben honesta, però ells a canvi d'aquesta puresa ofereixen un cor corromput i una ànima morta per la concupiscència. Entre l'home i la dona existeix un desequilibri molt gran.

La dona té molta imaginació i és per naturalesa més somniadora que l'home perquè generalment viu en un món superior i, per tant, com volen que sigui feliç vivint en companyia d'un home avesat a xipollejar dins les aigües impures de la sensualitat? El món creu que únicament ha d'ésser virtuosa la dona. L'home pot fer el que vulgui. La religió és perquè els homes puguin cantar les seves excel·lències, però perquè la practiquin únicament les dones. La dona ha d'ésser religiosa, però l'home pot viure perfectament sense religió. I què succeeix mantenint aquest criteri equivocat? Que el jove que s'uneix amb una dona, com que no capeix la seva transcendència ni a l'acte que realitza li dona caràcter religiós, considera el matrimoni com una de tantes aventures. Al cap de poc temps l'amor es va extingint, i el matrimoni és un suplici. Seria horrible saber els matrimonis que viuen divorciats espiritualment.

La dona, però, també n'és una mica responsable. La majoria creuen que l'única aspiració de la dona és arribar al matrimoni. Ja de petites la mare les converteix en nines de porcellana perquè facin goig. Heus aquí l'obsessió de la dona: fer goig i agradar als altres.

Com que són moltes les famílies que encara creuen que és denigrant per una dona pastar-se el pa amb la suor del seu front, per a resoldre el problema de la vida no veuen altra solució que el matrimoni. És tan arrelada aquesta creença, que la majoria de les dones no estan suficientment educades ni preparades per guanyar-se la vida quan les necessitats ho exigeixin. Mor el pare, que era el sosteniment de la família, i les filles resten abandonades en mig del món. Si els pares haguessin deixat de banda els convencionalismes socials i haguessin esbrossat a llurs filles el camí honrat del treball, no hi haurien tantes famílies que es troben avui en la indigència.

L'àncora de salvació és el matrimoni. Cal casar-se sigui amb qui sigui. I així veiem que es fan aquests casaments inversemblants, absurds, que farien riure si no fessin pena.

En aquells moments que la misèria, embolcallada amb el mantell fet de parracs tusta la porta, fugen tots els romanticismes; i no s'espera l'arribada d'un jove gentil com els prínceps de llegenda que digui paraules alades sota la llum pàl·lida de la lluna, sinó un home ric, baldament sigui vell i xacrós, que pugui satisfer les necessitats de la vida.

No és preferible mil voltes que una dona treballi i es pasti el pa amb l'esforç i el sacrifici, que no pas que s'uneixi amb un home que no estima?

*Es natural i és humà que s'uneixin amb el vin-
cle sant del matrimoni els que s'estimen, però no
aquells que el converteixen en una unió que té per
base l'egoisme.*

*Siguem purs, asserenem el nostre esperit, i
l'amor i la pau planaran damunt la nostra llar.*

J. CIVERA I SORMANI

La censura de les pel·lícules

III

Del control i delsensors

"Vaig llegir, diu el senyor Rucabado, en el seu notable opuscle *El cinematògraf en la cultura i en els costums* que als Estats Units els editors mateixos presentaven espontàniament les pel·lícules al National Board of Censorship de Nova York, *tribunal particular*, no oficial, compost d'educadors i creat per iniciativa dels propis industrials els quals admetien de bon grat els seus judicis perquè així s'estalviaven molts diners prevenint-se amb anticipació a suprimir el que podria ésser deturat pels departaments de censura oficial dels diferents Estats."

Es a dir, en un Estat on el nivell de ciutadania està un bon tros enlairat, els mateixos *productors* de pel·lícules reconeixen la necessitat que s'exerceixi sobre llurs produccions el control. I això amb una doble finalitat. La primera i essencial per a ells, la de no exposar-se a grossos entrebancs en el control d'Estat i l'altra, més generosa, la de subjectar-se voluntàriament a un criteri de moral pública.

Es clar que amb això no pretenc argumentar sobre l'excel·lència de l'organisme al·ludit. Precisament el senyor Rucabado conclou que a l'hora que escriu el seu fulletó o bé no existia ja el National Board of Censorship o bé que té una mànega tan ampla com el riu Hudson!

Crec jo, piadosament pensant, que no devia existir ja. Que el control privat, la censura privada, el censor privat, devien desaparèixer al primer conflicte greu, a la primera envestida d'alguna poderosa empresa ianqui que tingués esmerçada en un sol film la *petita quantitat*, per exemple, d'un milió de dòlars.

La meua cita només té per objecte demostrar, amb tota classe de raonaments, que el control de la pel·lícula és d'una més gran necessitat avui que la censura de premsa, inventada pels monarques i potestats per a oposar-se a les noves idees dissolvents que el Renaixement aportava i difonia i que amenaçaven enderrocar l'edifici de la societat cristiana.

No pretenguin els adversaris de la censura, que científicament parlant no existeixen, treure conseqüència d'aquests darrers mots per a recordar-nos inquisicions, tortures i llegendes tan falses com negres. Ni tampoc argumentar sobre possibles i probables desviacions que en determinats moments històrics pogué tenir la mateixa censura de premsa. A Espanya, són el primer a reconèixer que tot quant té de lloable la Pragmàtica dels Reis Catòlics (perquè no dir del rei Ferran?), publicada en 8 de juliol de 1502, té de reprovable la forma en què s'exercia la censura de les obres teatrals en determinats

moments històrics, en els quals el censor, àdhuc podia reprovar les obres pel seu mèrit literari!

El control i la censura, vigilats i exercits pelsensors, deuen subjectar-se a regles determinades casuísticament, específicament les primeres, i amb un marge de criteri personal i llibertat les segones.

El censor, que pot buscar per a la dignitat del seu càrrec antiquíssima prosàpia i precedents nobilíssims en la seva excelsa magistratura, recordant amb Plutarc *l'omnium honorum apex vel sarcinus*, retrobarà de seguida, alhora que una executòria honorosíssima, una deu d'atribucions que li són indispensables.

Faria riure la magistratura judicial, si al darrera de les seves sentències no hi hagués un poder executiu que les sancionés per la força. Serà una pueril invenció la censura si, com ara passa, darrera del seu fall no pot, a l'estil del censor romà, imposar notes infamants, si és precis, als ciutadans que amb llur conducta se'n fan creditors i si la seva potestat no compta amb la sanció executiva.

Qui deu exercir la censura? Qui ha d'ésser revestit de la dignitat de censor?

Funcionaris? Tècnics moralistes? Ha d'ésser precisament exercida per una comissió dels primers o, pel contrari, per una comissió dels segons?

La policia—diu M. Veillard, Delegat del Secretariat central de la fundació suïssa "Pro Juventus", en el Report presentat al Segon Congrés Internacional de la Protecció a la Infància, celebrat a Brusselles l'any 1921,—és molt poc apta per a jutjar de la moral i de l'estètica. Així ho convingué, unànimement, la Societat de Jurisconsults de Suïssa, votant entre ells el doctor Wettstein, director de la policia de Zurich!

Una comissió escollida amb gran cura entre les persones especialitzades en el camp social, i amb preferència en assumptes de la infància i de la moral pública, és molt més apta per a judicar que un funcionari, àdhuc el més il·lustrat i de millors intencions.

A Suïssa la censura és actualment cantonal o municipal. La comissió suïssa per a la reforma cinematogràfica ha votat, però, perquè s'institueixi una censura federal. La legislació cantonal és moltes vegades completada pels reglaments municipals. La quasi totalitat dels cantons han elaborat reglaments ben especificats sobre la matèria. Es desitjable, pregunta Mr. Veillard, una reglamentació uniforme? Ell, donada l'especial constitució de l'Estat suís, creu

que no, al·legant sobretot el problema que planteja la diversitat de religions, i per consegüent la diversitat de morals. Encara que la moral sigui única, el mateix problema del divorci, glossat tan reiteradament en la pantalla, és de creure que cap censor catòlic no el tolerarà. I això per moltes raons; entre elles per evitar que el poble senzill cregui realment que el nostre Estat el sanciona. A les ànimes ingènues i simplistes, privades de tota noció jurídica i de tota escola, l'exemple de la pantalla és aclaparador. Ben sabuda de tots és la llei del mimetisme

que està tant més desenrotllada com més la intelligença és deficient.

Naturalment que els censors en l'exercici de la censura han de subjectar-se a un procediment, i que llurs falls poden ésser objecte de recurs, tal com es fa en alguns Estats suïssos, per no moure'ns d'aquella petita i simpàtica nació, ja que en anar estudiant tots els temes, temps tindrem de recórrer als diversos països civilitzats on la censura s'exerceix amb efectivitat.

FRANCESC MANICH YLLA

L'Autonomia Universitària i la Universitat de Barcelona

Conferència que l'eminent historiador i docte catedràtic D. Ferran Valls i Taberner donà als estudiants catòlics, en la sala de conferències d'«Acció Popular».

I

Hi ha el tema d'una ponència de la vostra Assemblea, titulat: "L'Autonomia Universitària" i la Universitat de Barcelona", que m'ha plagut molt de veure consignat en el programa, perquè es refereix a una aspiració veritable sentida de fa temps a casa nostra i perquè no està redactat d'una manera general i abstracta, sinó que està projectat damunt d'una realitat i alludeix a una institució determinada, tractant concretament de la Universitat que existeix aquí mateix, en la nostra ciutat, en contacte amb nosaltres i de la qual no ens podem desinteressar.

El tema abstracte d'autonomia universitària havia produït a Espanya, durant una pila d'anys, una abundant literatura: articles, discursos, acords d'assemblees i memorials dirigits al poder públic; hi havia gairebé absoluta unanimitat en aquesta qüestió des del punt de vista teòric, semblava que l'opinió universitària, semiuniversitària i extrauniversitària (permeteu-me aquestes gradacions) estigués no sols ben preparada, sino àdhuc saturada. Però vingué un dia un ministre decidit qui, consegüent amb aquest principi, implantà de cop i volta una reforma universitària cruament autonòmica, promulgà amb caràcter de llei un decret radicalment transformador del règim universitari; i llavors es va palesar que tota aquella propaganda havia estat absolutament buida: insincera en uns, i en altres irreflexiva. Tots sabeu, perquè el cas és prou recent, el que va passar i no cal explicar-ho. He de reconèixer la recta intenció, el noble propòsit i el generós esforç d'aquell ministre; però crec que es va equivocar, i potser ell mateix ho reconegui ara també. Es va equivocar, no per manca de preparació teòrica respecte del problema, sinó per insuficient coneixença de la realitat.

L'autonomia no es un fi, l'autonomia és un mitjà. L'autonomia universitària és un instrument que produirà resultats distints segons que la mà del qui la utilitzi sigui hàbil o inhàbil. Vegeu, per exemple, els instruments quirúrgics: en mans d'un especialista expert podran servir per fer curacions meravelloses; en mans d'un inepte qualsevol, encara que tingui títol oficial de doctor en Medicina i Cirurgia, serviran sols per fer desgràcies. Però un bon instrumental és necessari perquè pugui operar amb èxit el més excellent cirurgià; i així mateix, sense l'auto-

nomia no podran arribar a constituir una veritable universitat els millors homes de ciència.

Una Universitat! No és una roda burocràtica de l'organització general de l'Estat, no és una corporació amorfa constituïda per un agregat de professors encarregats d'explicar determinades matèries, tant si són competents com si sols justifiquen legalment la manera de percebre un sou més o menys migrat, no consisteix en una massa d'alumnes que segueixen uns cursos amb major o menor aplicació i disciplina en vistes a l'obtenció d'un diploma que els habiliti per a l'exercici de determinades professions, no és un edifici poc o molt monumental, amb aules no sempre prou pulcres i amb salons relativament solemnnials, amb unes oficines administratives on es tramiten els expedients acadèmics i amb una biblioteca de to província que es podreix més o menys ràpidament segons el grau d'incapacitat del seu director, no són els bidells i conserges engalonats, ni tampoc els doctors matriculats, més o menys hispano-americanistes i fatxendosos, ni les autoritats acadèmiques decoratives o declamatòries, ni els programes de curs, ni els llibres de text, com més dolents més cars generalment. Tot això per a nosaltres catalans no podria ser una veritable universitat, encara que oficialment en tingués el nom.

Per a nosaltres, advocats amb l'esguard adalerat a la finestra que mira a Europa, una Universitat, la nostra Universitat ha d'ésser diferent d'això, ha d'ésser millor que tot això, ha d'ésser una altra cosa. Ha d'ésser una institució orgànica, amb vida pròpia, amb personalitat espiritual definida, que ha de contribuir a la difusió de la cultura i ha de constituir un dels principals òrgans creadors de la civilització nacional. Ha d'ésser una escola fecunda per la competència i la vocació dels professors, capaços d'estimular en els alumnes l'afany de saber, així com d'orientar-los en l'estudi, d'inculcar-los els mètodes del treball científic i procurar-los una disciplina mental, de donar un cert to a llur formació intel·lectual, una certa distinció i amplitud d'esperit, d'estendre els horitzons de llur comprensió desvetllant-los el sentit d'iniciativa, de recerca i d'observació i enlairant els temes de coneixement. Ha d'ésser un organisme robust i ben dotat, que posseeixi tot l'utilitatge necessari (biblioteques utilitzables, ben conservades i ben catalogades; laboratoris moderns i en bon estat de funcionament), i que es trobi afavorit

encara de totes aquelles organitzacions autònomes circumuniversitàries (residències escolars, beques, pensions, instituts especials, etc.), que són el seu natural complement i que a l'ensemblen que representen una manifestació expansiva de la seva vitalitat, contribueixen encara a mantenir-la i enfortir-la.

Per a assegurar el bon règim i la bona administració d'una institució tan important, tan complexa i grandiosa, per a garantir la continuïtat de la seva vida, del seu desenrotllament progressiu i de la seva orientació col·lectiva, per a facilitar-li el mitjà d'anar-se formant una tradició pròpia i el procediment millor per a la seva renovació successiva, quin sistema legal, quin estatut universitari, quina reglamentació apareix com a més convenient? No podria respondre secament i simplement a aquesta qüestió. Una solució general, uniforme, és impossible en aquest punt, si es refereix al conjunt de l'organització universitària de l'Estat espanyol, i a la composició actual d'aquestes Universitats, inclosa entre elles la de Barcelona.

La vida social d'un país, el grau de formació de la seva cultura i altres elements que haurien de tenir-se en compte en cada cas, poden determinar la conveniència d'un o altre sistema en un moment donat. Crec sincerament que hi ha moltes Universitats d'Espanya en les quals la vida autonòmica podria produir encara un refocés; tot i ser deplorable l'actual estat actual. Tal com hi ha pobles al món que necessiten, en interès de la civilització humana, estar sotmesos a un protectorat polític; hi ha regions, dintre d'alguns Estats, per a les quals cal indiscutiblement un protectorat espiritual per un temps més o menys llarg segons tardin d'aconseguir una suficient capacitat.

Per als territoris de llengua castellana que integren actualment l'Estat espanyol, Madrid és no sols la capitalitat política, sinó també la metròpoli espiritual. Per a la majoria de les universitats provincials d'Espanya, des del punt de vista de l'interès cultural, crec que el millor règim és encara avui el de certa supeditació a les directives centrals, tot i les grandíssimes deficiències, abusos i inconvenients greus que això comporta.

Allà on no hi ha un ambient social prou intens, allà on l'esperit públic no està suficientment desvetllat, una Universitat autònoma, àdhuc suposant-la integrada per homes competents, degeneraria ben aviat, a no ser que tots aquests tinguessin unes condicions excepcionals de caràcter, a més a més de llur capacitat científica. I és que contra l'apatia social, contra la invasió de la mediocritat, contra la rutina empedreïda i contra la mesquinesa ideològica i el sentit rudimentari, no hi valen canvis sobtats de règim, ni hi ha conversions instantànies possibles, ni transformacions salvadores de cop i volta. És sols per una acció lenta i constant sobre el conjunt social, per una renovació gradual de la ideologia popular, per un redreçament progressiu de l'esperit públic, per una obra persistent d'educació col·lectiva que pot arribar-se paulatinament a capacitar un poble. No crec en el miraculisme social, com tampoc en el messianisme polític. En l'ordre individual hi ha un

sacrament de l'Església, el sacrament del baptisme, que borra de cop tota màcula de pecat i regenera en aquell moment l'ànima amb la gràcia sobrenatural que converteix des d'aquell instant el nou cristià en hereu de la Glòria divina; però la perfecció de les col·lectivitats és la resultant del grau de llur educació general, és la conseqüència de l'estat de llur cultura, i aquesta no deriva d'una ciència infusa, no prové d'una inoculació momentània de sabiduria, sinó que s'obté per l'esforç abnegat, constant i difús de les classes il·lustrades i dels homes de cor i de bona voluntat que senten una aspiració ideal conjunta i tenen ver desig de progrés general. Per a mantenir i enlairar aquest nivell de civilització social, calen el treball i la preocupació quotidians i ininterromputs; de la mateixa manera que per conservar i augmentar el prestigi individual, la bona fama personal, és necessari mantenir-se sempre en una conducta inequívoca de moralitat i de seny i prosseguir cada dia l'esforç adequat per a sostenir el propi domini sobre els instints de perversió i les passions trasbalsadores.

F. VALLS I TABERNER

(Continuarà.)

L'eixut

Aquest any el mes de gener ha estat tan eixut com ho fou el de desembre, i un xic més encara.

No plou. No vol ploure.

Sembla que ja no sap ploure el cel. Tan tost comença, para la pluja. Quina pena, bon Déu!

Els blats que llucaren a la tardor, es colltorcen.

Les fonts, s'estronquen.

Els rius, minven.

No hi ha neu a les muntanyes.

Les rieres semblen pedregals arrencats.

Hi ha comarques a Catalunya on no ha plogut abundantment de tres anys ençà.

Hi ha molts de pobles que no tenen aigua per beure i la van a cercar a moltes hores lluny.

Hi ha pobles que per a poder beure la compren.

Ni hi ha alguns en què l'aigua és més estimada que el vi.

Això ens recorda que, segons contaven els nostres besavis, hi ha hagut temps en què per a fer morter s'usava el vi per manca d'aigua.

Aqueixes calamitats públiques sols tenen un remei: tornar els pobles a Déu, a qui han girat l'espatlla.

No basten per aplacar la divina justícia les rogatives clamoroses, que sens dubte són cosa bona. Cal que vagin acompanyades de quelcom més efectiu, més pràctic: la conversió dels pobles a Déu.

No plou. No vol ploure.

S'assequen els camps...

Es tanquen les fàbriques...

S'apuja el pa.

Domine, salva nos...

AGER

Aquest número ha passat per la censura militar

D'ací i d'allà

Un subscriptor ens prega que denunciem els abusos de la companyia de Radiotelefonía, que sense cap mirament, confia a actors la lectura de fragments de drames immorals i tendenciosos.

La setmana vinent la nostra distinguida col·laboradora Maria Bonshoms, publicarà un article en aquestes planes, sobre aquest assumpte de palpitant interès.

* * *

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

* * *

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

* * *

El senyor Baró de Viver ha dit als periodistes que fan informació en l'Ajuntament, que la gent creia que a Barcelona únicament hi havia un arquitecte, i ara amb el projecte d'urbanització de la plaça de Catalunya, s'ha demostrat que n'hi ha molts.

Es un nou favor que haurem d'agrair al senyor Baró de Viver.

Sempre ha estat una cosa meritòria descobrir els homes de mèrit.

* * *

Sembla que els homes nous de l'Ajuntament es proposen que aquest any es celebri el Carnaval amb tota solemnitat.

Perquè la gent quan es pongui el sol pugui seguir divertint-se, estan installant uns llums de gran potència que convertiran el Passeig de Gràcia en una mena de palau encantat.

Sembla que hi haurà moltes disfresses. Els diaris *independientes* pendran part a la Rua.

Però per molt bé que es disfressin, ens sembla que tothom els coneixerà.

* * *

.....

.....

.....

.....

.....

.....

* * *

Aquests dies ha corregut el rumor que un ex-regidor del partit lerrouxista havia ingressat al P. U. P.

Es complirà la profecia d'aquella senyora de la noblesa de Madrid, que va dir que a Espanya no més hi hauria un sol partit?

Seria una cosa molt interessant. Però ens sembla que succeirà el mateix que amb la llengua universal.

Tothom desitja que hi hagi una llengua amb la qual s'entenguin tots el homes, però cada poble vol que sigui la seva.

Un sol partit? Molt bé! Però quin partit serà aquest?

* * *

Una comissió d'agricultors ha visitat el governador per a plànyer-se de l'eixut persistent que arruïna la pagesia.

Es clar que és molt sensible que no plogui; però, què volen que faci el Govern?

Es que volen que es publiqui un decret a la "Gaceta" manant que plogui en el término de veinticuatro horas?

* * *

Ja s'ha apujat el pa!

El senyor Milans del Bosch ha dit que li sabia molt de greu que s'apugés un article tan necessari, que és el que el poble més consumeix.

Aquesta manifestació no deu agradar als forners, que com és natural i humà, volen augmentar els seus guanys.

.....

.....

* * *

Un home del camp, contemplant la gran esplanada de la Plaça de Catalunya, ens deia:

—La gent de ciutat és molt poc pràctica. Per què s'ha d'urbanitzar aquesta plaça? No seria millor, ara que les subsistències van cares, que s'hi plantessin patates i cebes?

Estem d'acord amb les patates, però amb les cebes, no. Tantes cebes com hi ha, no faltaria sinó que en tinguéssim planter!

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

El que passa

ESPANYA ENDINS

Havem de repetir als nostres llegidors, amb permís de la censura, que aquesta secció de la crònica que vàrem haver de retirar en el darrer número de CATALUNYA SOCIAL, no contenia res de nou, ni tan sols comentaris, que procurem fer sempre amb els deguts respectes i servant tota mena de consideracions. No en caldria d'altra! Consti que no fem política, i que sols tenim en compte el bé del país.

Altrament, una volta apaivagat l'estrèpit de les dues manifestacions darrerament celebrades, els periòdics que porten entre mans el negoci polític n'han procurat treure les conseqüències. Un d'ells, el més caracteritzat amic del Govern, li aconsella un canvi de política per atreure al seu redós valuosíssims elements que viuen al seu marge.

Amb aqueixa manifestació creu l'alludit diari que fóra fàcil preparar el terreny per a una normalització (no diu clarament quina) de la situació nascuda el 13 de setembre de l'any 1923.

Però és tal la confusió regnant, que poc després el mateix col·lega dona a comprendre que no hi fa res que l'actual situació perduri.

A tot això la premsa netament esquerrana, i En Romanones al cap, canta les excel·lències de la Constitució canovista, que consideren imperant, encara que eclipsada. Anem a dir que aqueixa famosa Constitució que va venir "a continuar la historia de España", segons frase sacramental del seu autor, n'ha sofert tants d'eclipses abans d'aquest!...

Si les Constitucions tinguessin força per a fer fel·lços els pobles, Espanya fóra el país més feliç del món. I el que és per ara...

El President del Directori, tot i donant-se per satisfet de la marxa de la guerra del Marroc, ha tingut la prudència de no fer concebre optimismes i de declarar palesament que convé estar molt previngut encara. Ell tornarà allí i romandrà als camps d'operacions mentre convingui. Quant a deixar el poder, cada dia allarga la data.

Altra qüestió que torna a preocupar molt és l'encaïment de la vida. Per cert que tan tost autoritzada la puja del pa i apujat el preu, ha baixat el del blat.

ESPANYA ENFORA

Sembla que "la sang no arribarà al riu", com sol dir-se. Grècia i Turquia van entrant en raó. Els consells i altres coses... que han prodigat les potències de l'Entente als dos enfurismats governs en baralla, han aconseguit que els grecs embeïnessin l'espasa i els turcs no passessin endavant en les seves campanyes anticlericals. No hi haurà noves expulsions de bisbes... per ara. Després, els maçons diran, que sembla que bona part del moviment polític turc està influït per la maleïda secta. Turquia exigeix que el Patriarca ortodoxe de Constantinoble sigui d'ara en

davant de nacionalitat turca. Una mena de sultà amb mitra. No és dolenta la pensada. Sols manca que els grecs l'acceptin. Turquia per la seva part no vol que conegui de la qüestió la Societat de les Nacions, com proposà Grècia.

Les afalagadores promeses i bones paraules que els anglesos, començant per Balfour i seguint per Mac Donald i Chamberlain, prodigaren als francesos en la qüestió de la liquidació dels deutes de la Guerra Gran, no resulten pas del tot efectives. Les negociacions al cas entaulades han decepcionat un xic els nostres massa confiats veïns.

També estan decepcionats els nostres confiadíssims germans dels Pireneus enllà, dels seus protectors d'enllà de l'Atlàntic. Estil anglès: paraules i promeses dolces i... res més.

Per altra part els ianquis usen d'un argument aclaparador per a negar-se a les pretensions franceses: Com goseu, vénen a dir, a pidolar remissió del deute, si manteniu en peu de guerra un exèrcit fabulós i cada dia augmenten els armaments de mar i aire?

I tenen raó els ianquis... fins a cert punt. Però també en tenen els francesos, tant en demanar la susdita rebaixa, com en mantenir-se previnguts.

Ara bé. En ço que no en tenen pas és en la política de la par que proclamen i practiquen tots els polítics de França. N'hi ha per molts d'anys abans que Alemanya pugui pensar en la revenja. Amb prou feines li restarà temps per, treballant de valent, poder viure i pagar ço que deu.

Per aquest motiu molts sospiten que aquesta política de la par no és més que una excusa de França per a tenir ben lligada i fermada al Rhin a la seva vençuda rival. Si fos així...

Els bons francesos haurien de pensar que la política de la par és indigna d'una gran nació, indigna de França.

CURSOS DE LLENGÜES

Anglès, Francès i Alemany

Organitzats per la Federació d'Estudiants Catòlics de Catalunya, d'acord amb «Acció Popular»

Cameros, 3, pral.

Preu de la matrícula: 35 pessetes
(tot el curs)

Professors: Mr. Dixon. — Anglès.
Mr. Augustin. — Alemany
i Francès.

Classe alterna: De 7 a 8 del vespre, Anglès i francès i de 8 a 9 la d'Alemany.

En organització: Classe de Llatí i Grec

Noticiari

ESPANYA

La campanya contra la blasfèmia s'estén per tot Espanya. A Ciudad Real ha tingut lloc un gran miting presidit pel senyor Bisbe al teatre Cervantes, ple de gom a gom.

—Les confabulacions de venedors d'articles de primera necessitat ajuden a l'encariment de la vida. A Saragossa es descobreix una d'aquestes confabulacions, feta pels carnisers, que es castiga incontinenti.

—El governador de Jaén, senyor Díez del Corral, que presidia a Logroño el Sindicat Agrícola catòlic, està portant a cap una tasca altament fruitosa.

En haver aconseguit per als pobres la rebusca de les olives caigudes a terra (cosa semblant al bon costum català de deixar-los espigolar els camps després d'haver segat el blat), ha regalat per a dir-ho així un milió de pessetes (segons càlculs prudents) als pobres espigolaires. Com deuen agrair-ho!

—Segons estadística d'accidents del treball, publicada pel Ministeri del ram, el nombre dels ocorreguts l'any 1923, puja a 130.116. A causa d'aquests accidents es produïren 337 morts; 134 incapacitats absolutes; 1.937 incapacitats permanents relatives i 127.708 incapacitats temporals.

—L'Arquebisbe de València i el Bisbe administrador apostòlic de Tortosa es proposen fer un gran esforç per a la gran Casa Social de les entitats catòliques valencianes. Fan falta, a l'efecte, unes 200.000 pessetes.

—Creix cada dia amb més falaguer aspecte la campanya per obtenir del Govern el bon tracte econòmic a què té dret la clerecia d'Espanya, avui dia subjecta a un règim de fam i a una efectiva desconsideració que certament no es mereix tan òptima classe social.

—La "Lliga contra la pública immoralitat" treballa de ferm ara per veure si el Govern es decideix a perseguir resoltament la propaganda de la pornografia, de dia en dia més insolent i difusa.

Creiem que no seran endebades aquestes gestions.

—Per tal de donar unitat a la lluita antituberculosa, coordinant els esforços i treballs dels diversos Sanatoris, Dispensaris, Establiments de prevenció tuberculosa especials per a nens, i altres obres antituberculosos existents, es dictà el R. D. de 4 de juny de 1924, i per a portar a compliment el que s'hi disposa pel que respecta a Barcelona, per designació de la reina, presidenta del Reial Patronat de la Lluita Antituberculosa d'Espanya s'ha nomenat la següent Junta:

President: En Ramon Albó i Martí; vocals: els senyors En Josep Vidal Ribas i Güell, En Carles Sanllehy i Girona, En Francesc Moragas i Barret, senyoreta Dolors Sert, En Lluís Ferrer-Vidal i Soler, marquesa de Retes, marquès de Sagnier, Na Dolors Estalella de Deus, doctor N'Alvar Presta i Torris, senyora Na Teresa Poch, vídua Martorell, senyor En Josep Maria Boix i Raspall, senyoreta Carme Sert, doctor En Víctor Soley i Gely, Na Teresa de Angula, vídua de Camín, senyor Inspector de Sanitat, Na Pilar Monteys, senyor general de Sanitat Militar, Na Concepció Salgado de Girona,

Bernardi Martorell, i doctors En Josep Giró i Savall, En Josep Maria Barjau, En Lluís Sayé, En Joaquim de Riba, En Josep Maria Teixidor, En Benet Oliver Rodés i En Josep Mas i Alemany i En Moragas i Barret. Convocats els abans esmentats senyors pel senyor Milans del Bosch s'han reunit al Govern civil, lliurant-los les corresponents Reials ordres de nomenament, procedint-se seguidament a la constitució de la Junta i essent designat per unanimitat secretari general En Francesc Moragas i Barret; secretari de la Secció tècnica, doctor Víctor Soley i Gely; tresorer, En Josep Vidal-Ribas i Güell, i comptador, En Carles Sanllehy i Girona.

—La "Gaceta" ha publicat un interessant R. D., sobre tramitació dels pleits de lloguers.

—L'afflictiva situació de la clerecia parroquial ha motivat la reunió, a Madrid, de setze Prelats, presidits per l'eminentíssim Cardenal Reig. Tenim entès que els acords presos han estat importants.

Fem vots fervents perquè siguin, demés, pràctics i eficaços.

Es una vergonya que és a frec dels límits de la iniquitat la pobresa, per no dir misèria, en què ha de viure la clerecia que més recursos necessita per desempenyar decorosament el seu altíssim ministeri.

—El Bisbe de Madrid-Alcalà ha dona una notable Conferència sobre orientació social a les dones.

ESTRANGER

S'ha comprovat que els Soviets de Moscou trameteren 15 milions de rubles als comunistes francesos. Vet aquí perquè gallegen tant.

—Un bon anglès, Mister Ferens, ha ofrenat uns vuit milions de pessetes per iniciar la constitució d'un capital que permeti fundar a Londres una Universitat magna. El mateix que aquí...

—Rockefeller ha fet un donatiu de vint milions de pessetes (quatre milions de yens) a la Universitat de Tokio. Estaran contents els japonesos!

—A Itàlia corren mals vents per a fer surar el projecte d'atorgació del vot a les dones per a les eleccions administratives. La Comissió de la Cambra l'ha refusat per gran majoria.

—A França el govern pren tota mena de precaucions per impedir les especulacions en blats i farines.

—L'Ajuntament de Praga (Txecoslovàquia), ha acordat construir un hotel per als viatgers obrers. L'obra costarà dos milions de francs or. L'Estat contribuirà amb un milió. En aqueix hotel trobaran estatge gratuït els obrers de províncies que vagin allà a cercar treball.

—El govern francès ha empresonat els comunistes que anaren a Tunis a fer propaganda. El mateix fa a les altres colònies. Una cosa és predicar allò que en diuen llibertat, i altra cosa és practicar-la.

—La qüestió del vot femení ha dividit els socialistes belgues. Teòricament agrada a tots, però, pràcticament, temen...

—L'Agricultura tindrà prompte un "temple" a Xicago, que serà l'edifici més gran del món. Condrà quant pugui interessar als agricultors de totes bandes.

—La calor inflama els camps a l'Argentina, mentre aquí ens pelem de fred. En un sol dia foren atacats d'insolacions centenars de persones.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijón i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprant el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Acadèmia Cots

FUNDADA EN 1879

Carrer dels Arcs, n.º 10, pral. (Travessia de plaça Sta. Anna a plaça Nova)

Tel. 5041 A. Apartat 782

CENTRE D'ENSENYAMENT ESSENCIALMENT PRACTIC, DE COMERÇ

Reforma de lletra.—Ortografia.—Correspondència comercial.—Documentació—Pràctiques d'escriptori.—*Mecanografia*.—Càlcul mercantil i Teneduria de Llibres per partida doble, aplicats a tota classe d'empreses incloses la Banca i la Borsa.—El Títol de Tenedor de Llibres, previs exàmens per pèrits i professors mercantils.—*Classes especials per a senyorettes*.—Practical of School Languages (Llengües vives) per professors estrangers i per mètodes moderns purament pràctics.—Taquigrafia.—Geografia comercial.—Llenguàfons

304(05)(46.71) Cat.

BIBLIOTECA DE L'ACCIO POPULAR

LLIBRES

- Tratado elemental de Sociología cristiana*, pel Reverend Dr. D. Josep M. Llovera. Quarta edició reformada. Ptes. 7, en rústega; 9 en tela.
- Sindicatos y Cajas rurales*, pel R. P. Lluís Chabaud, S. J. Quarta edició. Ptes. 8.
- Régimen legal de las Asociaciones en España*, pel Dr. D. Josep M. Boix. Ptes. 4.
- Las casas baratas*, per D. Josep M. Puyol. Ptes. 3.
- El musco Juan de Bloch y el movimiento pacifista*, per D. Pere Sangro i Ros de Olano. Ptes. 3.
- La mutualidad escolar*, pel R. P. Lizardi, S. J. Ptes. 0'50.
- Semana social de España*. Cinquè curs celebrat a Barcelona. Un tom de 700 planes. Ptes. 8.
- Almanaque ilustrado de "El Social"*. Anys 1911 (exhaurit), 1912 (exhaurit), 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 i 1918. Ptes. 1 l'exemplar.
- Anuario Social de España*. Any I, 1915-1916. Pessetes 5.
- Anuario Social de España*. Any II, 1916-1917. Ptes. 5.
- Anuario Social de España*. Ptes. 5.

FASCICLES

- Encíclica Rerum Novarum*, de S. S. Lleó XIII. Un exemplar, 0'25 ptes.
- Las huelgas en Barcelona y sus resultados durante los años 1910 al 1914*, per M. Sastre. Pessetes 5.
- La Esclavitud Moderna*, per M. Sastre. Ptes. 3'50.
- La defensa de la Familia*, per R. Rucabado. Pessetes 0'50.
- Angoixes Socials*, per R. Rucabado. Ptes. 3'50.
- Justicia y caridad en la organización cristiana del Trabajo*, per l'Emm. i Rdm. Cardenal Guisasola, Arquebisbe de Toledo. Un exemplar, pessetes 0'25.
- Sobre los estudios sociales*. Allocució del Nunci de Sa Santedat a Espanya, Monsenyor Ragonessi. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- El Dr. Torras y Bages, Obispo de Vich, y la Ac-*

- ción Social Popular*. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- La ciencia en la Acción*, pel Dr. D. Josep M. Llovera. Ptes. 0'50.
- Deberes sociales de la mujer en las cuestiones obreras*, pel Rnd. P. Gabriel Palau, S. J. Pessetes 0'50.
- Deberes del momento presente*, per l'Exm. i IHm. Dr. D. Enric Reig, Bisbe de Barcelona. Un exemplar, ptes. 0'05; 100 exemplars, ptes. 3; 1.000 exemplars, ptes. 25.
- Acción social del Sacerdote*, pel Rnd. P. Gabriel Palau, S. J. Un exemplar, ptes. 0'20.
- Las Ligas de Compradores*, pel Dr. Max Turmann. Ptes. 0'15.
- ¿Qué se puede hacer por el pueblo?* Ptes. 0'15.
- Sindicato de empleados de Comercio y de la Industria de París*, per Modest H. Villaseca. Ptes. 0'15.

RENOVACIÓN SOCIAL

REVISTA QUINZENAL

Aquesta revista, escrita en castellà, és excel·lent en tots conceptes. Les millors plomes del camp social catòlic hi són aplegades.

Subscripció: 9 pessetes l'any

Redacció i administració: CHURRUCÁ, 3 - MADRID

De venda a ACCIO POPULAR - Carrer Cameros 3, Pral.

FRANQUEO CONCERTADO